

Sporočilo za javnost

VODNI DNEVI 2024: Voda včeraj, danes, jutri

29. in 30. maj 2024, Kongresni center Rimske terme v Rimskih Toplicah

Rimske Toplice, 29. maja 2024: V Rimskih Toplicah se je danes začel jubilejni, **30. simpozij Vodni dnevi**, ki ga je v imenu organizatorja, Slovenskega društva za zaščito voda, odprla predsednica **dr. Marjetka Levstek**. Letošnje osrednje strokovno srečanje, ki poteka pod geslom »**Voda včeraj, danes, jutri**«, z zanimanjem spremlja 120 strokovnjakov, ki delujejo na različnih področjih upravljanja voda. Prisotne predstavnike iz akademske in znanstvene sfere, izobraževalnih institucij, vladnih in nevladnih organizacij, komunalnih podjetij in izvajalcev gospodarskih javnih služb varstva okolja je na odprtju simpozija uvodoma nagovoril **Jože Novak, minister za naravne vire in prostor**, ki je še posebej izpostavil potrebo po varovanju in trajnostni rabi vode v okviru celostnega upravljanja voda.

Foto 1,2: Minister **Jože Novak** (MNVP) in **dr. Marjetka Levstek** (SDZV) na odprtju simpozija Vodni dnevi 2024 (foto: Klemen Razinger)

Minister Novak je pojasnil, da je upravljanje voda zaradi izjemne pestrosti pokrajin, vodnih režimov in razpršene poselitve eno pomembnejših področij dela na Ministrstvu za naravne vire in prostor, saj da je hiter razvoj v zadnjih desetletjih z novimi posegi pomembno spremenil rabo površja, vključno s širjenjem poselitve in infrastrukture. Na spremembe vodnih režimov imajo vpliv tudi podnebne spremembe, kar se odraža v močno spremenjeni dinamiki delovanja voda – potokov, rek, jezer in morij.

»Tako smo v zadnjih letih zaradi izjemno obilnih padavin v alpskih povirjih doživeli najbolj obsežne poplave v zgodovini in v sredozemskem delu Slovenije najdaljše obdobje suše, ki je resno ogrozila oskrbo obale s pitno vodo,« je opozoril minister in dodal: »Pri načrtovanju sanacij in razvoja je nujno upoštevati podnebne spremembe in spremenjeno delovanje voda s hudourniki, plazovi in poplavami, ter na drugi strani vse bolj pogosta sušna obdobja s pomanjkanjem vode za oskrbo prebivalstva s pitno vodo in pridelavo hrane. V prihodnje bi morali vodi zagotoviti več prostora s kombinacijo ne-gradbenih in gradbenih ureditev ob upoštevanju potrebe po varstvu narave in ekosistemov.«

V nadaljevanju je opozoril še na nujne naložbe v vodno infrastrukturo ter v raziskave in inovacije za zaščito porečij, ki so prva naravna ovira pred sušo in morajo biti sposobna absorbirati vodo ter obnavljati vodne zaloge, o koristnosti uporabe zelenih in modrih koridorjev v prostorskem načrtovanju za povečanje podnebne odpornosti porečij in obal, o varnostnih načrtih za oskrbo s pitno vodo ter o prihajajočih izzivih, ki jih na področju čiščenja in odvajanja komunalne odpadne vode ter energetske nevtralnosti sektorja prinaša prenovljena evropska direktiva. Svoj nagovor je sklenil z mislijo, da bo treba za učinkovito odzivanje na vse izzive, ki nas čakajo v prihodnosti, še nadalje krepiti sodelovanje politike in stroke, ki mora biti proaktivno in mora v največji meri vključevati tudi mlado generacijo.

Foto 3: Udeleženci simpozija Vodni dnevi 2024 v Rimskih Toplicah (foto: Klemen Razinger)

Letošnji program simpozija z zanimivimi in aktualnimi temami soustvarja **13 uglednih domačih in tujih predavateljev**, ki pozornost strokovne in širše javnosti usmerjajo k novim načinom upravljanja voda, raziskavam, novim tehnologijam in dognanjem, razvojnim prizadevanjem ter tudi povezovanju stroke z odločevalci in civilno sfero.

Na dvodnevem simpoziju je bil prvi sklop »**Vode v Sloveniji: včeraj, danes, jutri**« namenjen spremenjenemu socialno-antropološkemu pogledu na vodo in njeno vrednost, zgodovinskemu pregledu razvoja vodnega sektorja, spremembam zakonodaje v zadnjih desetletjih ter podnebnim spremembam v Sloveniji. Antropolog **dr. Dan Podjed** je v svojem prispevku razmišljal o vrednotah, ki sooblikujejo vedenje in navade ljudi ter vplivajo na njihov odnos do okolja, pri tem pa izpostavil ključno besedo »zmernost«, s katero bi bilo mogoče vplivati na našo okoljsko zavest na področju trajnostnega razvoja, zelene preobrazbe in krožnega gospodarstva. Iz »zmernosti« izhajata tudi dva koncepta, razvoj po meri ljudi in razvoj po meri planeta, ki lahko bistveno prispevata k razvoju vzdržnejših izdelkov in storitev ter zmernejši uporabi naravnih virov.

V nadaljevanju je prostorski in okoljski sociolog **dr. Pavel Gantar** orisal našo pot od gospodarjenja z vodami do celostnega upravljanja voda, ki so jo skozi razvojna obdobja zaznamovala različna razumevanja vode in načini upravljanja z vodnimi viri. Opozoril je na dileme in probleme upravljanja voda v Sloveniji po osamosvojitvi pa vse do danes, za prihodnost voda pa med drugim izpostavil tudi nujno po večji učinkovitosti in produktivnosti vseh načinov rabe vode ter na nujnost ponovne uporabe odpadne in padavinske vode tudi v kmetijstvu, energetiki in prostorskem načrtovanju. O vodnem krogu in podnebnih spremembah pri nas, ledenikih, sušah in vodotokih, rečnih bilancah, pretokih in vodostajih je udeležence seznanjal hidrolog **dr. Sašo Petan** iz ARSO (MOPE), okroglo mizo, ki je sledila, pa je povezoval biolog in ekolog **prof. dr. Mihael J. Toman**, podpredsednik SDZV.

V sekciji »**Vodni viri in pitna voda**« sta predavatelja iz Avstrije **Norbert Klicha** in **Marija Zunabovič Picher** najprej predstavila, kako poteka oskrba z vodo na Dunaju ter katere ukrepe izvajajo pri upravljanju vodnih virov in vodovodnega sistema, da bi vpliv podnebnih sprememb na varnost oskrbe s pitno vodo dolgoročno kaj najbolj ublažili. V ta namen izvajajo številne raziskave kot podlage za napovedi dogodkov, ki bi lahko vplivali na kakovost in količino njihovih kraških izvirov, obenem pa proučujejo vpliv novodobnih onesnaževal v podzemnih vodnih virih. Mestu Dunaj se napoveduje nadaljnje naraščanje števila prebivalcev in temu se prilagajajo tudi z novimi razvojnimi projekti in investicijami.

V nadaljevanju je **dr. Nataša Ravbar** iz Inštituta za raziskovanje krasa pri ZRC SAZU predstavila primer zgodnjega zaznavanja onesnaženja kraških vodnih virov v zaledju izvirov Unice. Upravljalci vodovodov morajo imeti v primeru onesnaženja pitne vode izdelane programe ukrepov, ti pa so še posebej pomembni za zajetja kraških vodnih virov, ki spadajo med najbolj ranljive, pokrivajo pa polovico državnih potreb po pitni vodi. Zgodnja zaznavanja onesnaženja voda na krasu, ki jih je mogoče vključiti v prakse upravljanja, temeljijo na podrobnem spremljanju kakovosti vode v času vodnih valov in kartiranju tveganja za onesnaženje, ter zahtevajo operativni nadzor. Največja verjetnost pojava onesnaženja na izvirov je v času padavinskih dogodkov, ko je priporočljivo še dodatno spremljati indikatorske parametre, pa tudi kakovost rek ponikalnic, kar naj bi bila uporabna strategija za kraške vodne vire in druga zaledja, kjer je pretakanje voda hitro. Posebno pozornost je treba nameniti deževju, ki sledi onesnaženju. Predvsem pojav prvega obilnejšega deževja po daljšem sušnem obdobju lahko povzroči izpiranje onesnaževal ter precejšnje poslabšanje kakovosti vode na izvirov.

Da so lanske uničujoče poplave s sabo prinesle nova spoznanja in pristope pri reševanju kriznih situacij, je svoja spoznanja z udeleženci simpozija delila tudi direktorica JKP Log **Marjetica Tasič Bukovec**. Opozorila je, da se je dolga leta urejanju strug hudournikov in drugih vodotokov namenjalo bistveno premalo denarja, in čeprav teh napak ne gre

pripisovati lokalnim skupnostim, pač pa državi, saj so vodotoki v njeni pristojnosti, morajo račun zdaj plačevati občani, ki so jim poplave uničile domove. Poplave avgusta 2023 so spet pokazale, kako neobgljen je človek v boju z naravo in naravnimi ujмами. K uspešni izgradnji novega, 7 km dolgega vodovoda, ki so ga zgradili v rekordnem času, so ključno prispevali tako štab CZ z učinkovitim vodenjem intervencij v času poplav, kot tudi takojšnja navezava stikov z ministrstvi, pristojnimi za odpravo posledic naravne katastrofe, takojšnja mobilizacija vse razpoložljive gradbene operative še pred aktivacijo državnega načrta za zaščito in reševanje ter korektni poslovni odnosi z izvajalci izgradnje magistralnega vodovoda. Poudarila je, da na takšno katastrofo, kot se je zgodila na Prevaljah in še kje drugje, nikoli ne moremo biti v celoti pripravljeni, lahko pa za omejitev škode v prihodnje uporabimo izkušnje in pridobljeno znanje iz preteklosti. Samo dobra organiziranost na papirju še ni zagotovilo za uspešno delovanje v praksi. Okroglo mizo je v nadaljevanju povezovala **dr. Brigita Jamnik**.

Drugi dan simpozija se bosta odvila še dva sklopa predavanj. V okviru sekcije »**Odvajanje in čiščenje odpadne vode**« bo raziskovalka in znanstvenica **dr. Pernille Ingildsen** predstavila nove načine odvajanja in čiščenja odpadnih voda na Danskem, kjer verjamejo, da »nobena voda ni resnično izgubljena« in da se temu idealu sektor odpadne vode počasi že približuje. Z evolucijo tradicionalnih pogledov na odpadno vodo se povečuje kompleksnost upravljanja odpadne vode, ki ponuja bolj učinkovite rešitve. Preobrazba, katere del sta integracija naprednih tehnologij in spremenjena regulativa, je za doseganje ciljev trajnostnega razvoja ključna, komunalna podjetja pa naj bi se z njo usmerila k bolj celostnim in trajnostno naravnanim praksam. O dilemi, kako uspešni smo pri nadzoru nad vtoki v kanalizacijski sistem, bo razmišljal **Roman Kramer** iz VOKA Celje, italijanski strokovnjak **Pier Luigi Radavelli** pa bo predstavil nadgradnjo čiščenja na CČN Ajdovščina z uporabo čistega kisika. Po okrogli mizi, ki jo bo povezovala **mag. Mojca Vrbančič**, bo potekala še zadnja sekcija »**Voda v naravi**« z moderatorko **dr. Polono Pengal**, ki bo izzvenela v duhu suš in izsuševanja rek (predavatelj iz Francije **Thibault Datry**), upadanja populacij in lokalnega izumiranja vrst celinskih voda pri nas (biolog **Marijan Govedič** iz Centra za kartografijo favne in flore), udeleženci pa se bodo seznanili tudi s problematiko spremljanja onesnaženosti treh zasavskih vodotokov (**Lenart Štaut** iz Geografskega inštituta Antona Melika, ZRC SAZU).

Na današnji popoldanski **Kavarni o vodi** se nam bo pridružil še raper Rok Terkaj-Trkaj, ki bo v prijetnem in ustvarjalnem vzdušju z udeleženci delil kreativni navdih pri razmišljanju o vodi.

Simpozij z mednarodno udeležbo

Vodni dnevi 2024

Rimske Toplice, 29.-30. maj

Kongresni center Rimske terme

Vodni
dnevi
2024

30
let

Fotografije ((VD 2024): Klemen Razinger

Več informacij: Miša Hrovat, PR SDZV, odnosi z javnostmi (M: 041 619 616, E: misa@maga.si).

www.sdzv-drustvo.si

Slovensko društvo za zaščito voda (SDZV), ustanovljeno leta 1991, je prostovoljno, samostojno in nepridobitno združenje, ki s svojim delovanjem ozaveščanja, izobraževanja in povezovanja deluje na področju zaščite slovenskih voda. Kot nevladna organizacija smo do aprila 2021 delovali v javnem interesu na področju ohranjanja narave na območju Republike Slovenije. Povezujemo se tudi s sorodnimi društvi in združenji doma in po svetu. Smo člani mednarodnih združenj International Water Association (IWA), European Water Association (EWA) in Deutsche Vereinigung für Wasserwirtschaft, Abwasser und Abfall e. V. (DWA). Prepoznani smo kot aktiven partner lokalnim skupnostim in državi. Naše poslanstvo je razvijanje zavesti o pomenu zaščite voda, naše glavne naloge pa so spremljanje, preučevanje in delovanje na področju zaščite in izkoriščanja voda, preskrbe s pitno vodo in ravnanja z uporabljenimi vodami in odpadki, pa tudi informiranje in izobraževanje strokovne, znanstvene in ostale javnosti, kar izvajamo skozi predavanja, strokovna srečanja, izvedbo delavnic in izdajo publikacij. V SDZV podpiramo redno izmenjavo izkušenj med strokovnjaki iz mednarodnih združenj, kar uresničujemo tudi z organizacijo ekskurzij in tečajev ter tako zagotavljamo podporo aktivnostim, ki predstavljajo aktualna stanja in dosežke s področja zaščite voda. Od leta 1995 naprej vsako leto organiziramo tudi odmeven simpozij z mednarodno udeležbo VODNI DNEVI.